

ULUSAL MESLEK STANDARDI

KÖPRÜLÜ VİNÇ OPERATÖRÜ
SEVİYE 3

REFERANS KODU / ...

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI/ ...

Meslek:	KÖPRÜLÜ VİNÇ OPERATÖRÜ
Seviye:	3^I
Referans Kodu:	
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Hak-İş Konfederasyonu Koordinasyonunda Çelik-İş Sendikası
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Metal Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/ Sayı:	 Tarih ve Sayılı Karar
Resmi Gazete Tarih/Sayı:	...
Revizyon No:	00

^I Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye (3) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

AŞIRI YÜK SINIRLAYICI: Vincin kapasitesi üzerinde ağırlık kaldırmasını önleyen anahtarı,

ATAŞMAN: Farklı şekil ya da ebattaki yükleri tutmak üzere tasarlanmış, kanca altı veya üzerine monte edilen aksesuarı,

AYBOLT: Halka başlı ve cıvatalı imal edilen kaldırma ekipmanını,

ÇİFT KİRİŞLİ GEZER VİNÇ: Kolon üzerine döşenmiş raylar üzerinde hareket eden ve ağır yüklerin taşınmasında kullanılan vinci,

ELLEÇLEME: Yükleme, boşaltma, aktarma, istifleme ve yığma işlemlerini,

GÜVENLİK MANDALI: Kancadan halatın çıkmasını engellemek için kullanılan makine elemanını,

HALAT KILAVUZU: Halatın tambura sıralı ve doğru olarak sarılmasını sağlayan makine elemanını,

HALAT: Kendir veya çelikten yapılmış ve demet halinde birbirine sarılmış, bükülmeye ve çekmeye uygun kaldırma ekipmanını,

HAREKET SINIRLAYICI (LİMİT SWITCH): Hareketi sınırlayıcı mekanik veya elektrikli araç ya da anahtarı,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması'nı,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İŞARETÇİ: Yüklerin kaldırma, taşıma, boşaltma ve indirme işlemlerinde operatöre el, kol, ses işaretleri ve haberleşme cihazları ile yol ve yön gösteren yetiştirilmiş kişiyi,

KABİNDEN KUMANDALI VİNÇ: Operatörünün vinç üzerinde bulunan kabin içerisindeki kumanda panelinden kumanda ettiği ve aşağıda bulunan işaretçi yardımıyla kullanılan köprülü vinci,

KANCA: Çengel şeklinde kıvrımlı çelik yük tutma elemanını,

KARABİNA: Sapanlama işlemlerinde, halatların birbirine emniyetli şekilde eklenmesi için kullanılan aparatı,

KAVRAYICI: Yükü altından ya da her iki yanından tutmak için kullanılan mekanik kaldırma ataşmanını,

KISKAÇ: Yükü yandan ya da üstten tutarak ya da baskı uygulayarak kaldırmak için kullanılan kaldırma ataşmanını,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): Bir veya birden fazla sağlık ve güvenlik tehlikesine karşı korunmak için kişilerce giyinmek veya taşınmak amacıyla tasarlanmış herhangi bir cihaz, alet ya da malzemeyi,

MAKARA: Halatın yük taşıma doğrultusunu değiştiren daire şeklinde ve halata uygun kanalı bulunan makine elemanını,

MANYETİK TUTUCU: Elle ya da otomatik kumanda edilen mıknatısla yükü tutmaya yarayan kaldırma ataşmanını,

MAPA: Sapanlama işlemlerinde, halatların birbirine emniyetli şekilde eklenmesi için kullanılan aparatı,

MAYNA: Yükü indirme ya da kancayı/kaldırma ataşmanını aşağı yönde hareket ettirme işlemini,

PERGEL VİNÇ: Montaj edildikleri kolon etrafında 180, 270 ve 360 derecelik hareket yapma kabiliyetine sahip vinci,

POLİP KEPÇE: Üzerindeki kolları ile yükü kavrayarak tutan kaldırma ataşmanını,

PORTAL VİNÇ: Genelde yarı açık ve açık alanlarda kullanılan ve zemine döşenmiş raylar üzerinde hareket eden vinci,

RADANSA: Sapanlama işlemlerinde, halatların ezilmeye, kesilmeye ya da deformasyona karşı emniyeti için kullanılan aparatı,

REDÜKTÖR: Motordan aldığı dönme hareketinin devir – tork oranını değiştiren dişli çark sistemini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gereken çalışmaları,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

SAPAN: Bez veya çelikten yapılmış halat ve kayış kaldırma ekipmanını,

SAPANCI: Yükün vince bağlanması işini yapan kişiyi,

TAMBUR: Halatın sarıldığı makine elemanını,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini

TEHLİKELİ KİMYASAL MADDE: Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, toksik, çok toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen,

mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip maddeleri ve müstahzarları,

TEHLİKELİ MADDE: Doğal özellikleri veya taşıma esnasında durumları sebebiyle genel emniyet ve düzeni özellikle umumu önemli malların, insanların, hayvanların ve diğer canlıların sağlık ve hayatlarını tehlikeye sokan maddeleri,

TEK KİRİŞLİ MONORAY VİNÇ: Tek bir kolon üzerinde tutunarak hareket eden hafif yükleri taşımak üzere kullanılan vinci,

TRAVERS: Uzun yükleri dengeli kaldırmak ve halat başına düşen kuvveti azaltmak için kullanılan kaldırma ataşmanını,

VİRA: Yükü kaldırma ya da kancayı/kaldırma ataşmanını yukarı yönde hareket ettirme işlemini,

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	7
2. MESLEK TANITIMI	8
2.1. Meslek Tanımı.....	8
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	8
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler	8
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat.....	8
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	8
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	9
3. MESLEK PROFİLİ	10
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	10
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman	23
3.3. Bilgi ve Beceriler	23
3.4. Tutum ve Davranışlar	24
4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME	25

1. GİRİŞ

Köprülü Vinç Operatörü (Seviye 3) ulusal meslek standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan “Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” ve “Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Hak-İş Konfederasyonu Koordinasyonunda Çelik-İş Sendikası tarafından hazırlanmıştır.

Köprülü Vinç Operatörü (Seviye 3) ulusal meslek standardı, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Metal Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Köprülü Vinç Operatörü (Seviye 3), iş sağlığı ve güvenliği ile çevresel önlemleri alarak kendi başına ve/veya bir işaretçi/sapancı yardımıyla çeşitli türlerdeki köprülü vinçleri (çift kirişli, tek kirişli, portal ve pergel); kablo ile uzaktan ya da kabinden kontrol ederek her türlü yükü kaldırma, taşıma ve boşaltma veya istif etme işlemlerini emniyetli bir şekilde yapma bilgi ve becerisine sahip, mesleki gelişim faaliyetlerini yürüten nitelikli kişidir.

Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 8343 (Vinç, yük asansörü ve ilgili tesis operatörleri)

2.2. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler

4857 sayılı İş Kanunu
5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği
Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği
Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik
Çalışanların Gürültü ile ilgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik
Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik
Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği Gürültü Yönetmeliği
Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliği
Hazırlama, Tamamlama ve Temizleme İşleri Yönetmeliği
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği
İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Tehlike Sınıfları Tebliği
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik
Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
Tehlikeli Madde ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik

Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması ve konu ile ilgili risk değerlendirmesi yapılması esastır.

2.3. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

Meslek ile ilgili başka mevzuat bulunmamaktadır.

2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Köprülü Vinç Operatörü (Seviye 3), yükleme-boşaltma ve taşıma işlemlerini açık ve kapalı ortamlarda yapar. Çalışma ortamının olumsuz koşulları arasında, gürültü, yanma, ezilme,

kesici cisim yaralanması, cisim düşmesi ve çarpması, sıcak ve soğuk hava akımı, toz, gaz, titreşim, kaygan zemin, zorlamalı vücut pozisyonları sayılabilir. Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır. Risklerin tamamen ortadan kaldırılamadığı durumlarda ise işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanımı kullanarak çalışır.

2.5. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Köprülü Vinç Operatörü, 6331 sayılı İSG Kanununun 15. Maddesi gereğince sağlık gözetimine tabi tutulur. Aynı kanunun 17.maddesi gereğince mesleki eğitim belgesi ya da mesleki yeterlilik belgesi olması zorunludur.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulamak	A.1	İş sağlığı ve güvenliği konusundaki yasal ve işyerine ait kuralları uygulamak	A.1.1	İş sağlığı ve güvenliği konusundaki normların anlaşılması için, işyerinin düzenlediği eğitimlere veya işyeri dışındaki kurumların eğitimlerine katılır.
				A.1.2	Yapılan işe uygun iş elbiseleri ve kişisel koruyucu donanımları kullanır.
				A.1.3	İSG koruma ve müdahale araçlarını uygun ve çalışır şekilde bulundurur.
				A.1.4	Yapılan çalışmaya ait uyarı işaret ve levhalarını talimatlar doğrultusunda yerleştirerek ve çalışma sırasında koruyarak iş alanının ve personelinin güvenliğini sağlar.
				A.1.5	Malzemelerin tehlike etiketlerini, depolama ve taşıma etiketlerini tanır.
		A.2	Risk etmenlerini azaltmak	A.2.1	Risklerin belirlenmesi çalışmalarına katkıda bulunur.
				A.2.2	Risk faktörlerinin azaltılmasına yönelik yapılan çalışmalara katılır.
		A.3	Tehlike durumunda acil durum prosedürlerini uygulamak	A.3.1	Tehlike durumlarını saptayıp hızlı bir şekilde yok etmek üzere önlem alma çalışmalarına katkıda bulunur.
				A.3.2	Anında giderilemeyecek türden tehlike durumlarını amirine ve yetkililere veya gereken durumlarda işletme dışında ilgili kurumlara bildirir.
				A.3.3	Kullandığı köprülü vince özel acil durum prosedürlerini uygular.
		A.4	Acil çıkış prosedürlerini uygulamak	A.4.1	Acil durumlarda çıkış veya kaçış prosedürlerini uygular.
				A.4.2	Acil çıkış veya kaçış ile ilgili deneyimleri ilgililerle ve iş arkadaşlarıyla paylaşmak üzere yapılan periyodik çalışmalara ve tatbikatlara katılır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	Çevre koruma mevzuatına uygun çalışmak	B.1	Çevre koruma standart ve yöntemlerini uygulamak	B.1.1	Gerçekleştirilen işlemler ile ilgili çevresel etkilerin doğru bir şekilde saptanması çalışmalarına katılır.
				B.1.2	Çevre koruma gereklerine ve uygulamalarına yönelik periyodik eğitimlere katılır.
				B.1.3	İş süreçlerinin uygulanması sırasında çevre etkilerini gözler ve zararlı sonuçları önler.
		B.2	Çevresel risklerin azaltılmasına katkıda bulunmak	B.2.1	Tehlikeli madde ve kimyasalların elleçleme işlemlerini güvenli bir şekilde yapar.
				B.2.2	Yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı malzemelerin güvenli bir şekilde taşınmasını ve depolanmasını sağlar.
				B.2.3	İşlem sırasında ve hazırlık aşamalarında kişisel koruyucu donanım ve malzemeleri kullanır.
				B.2.4	Dökülme ve sızıntılara karşı kullanılacak uygun donanım, malzeme ve ekipmanı hazır bulundurur.
		B.3	Doğal kaynakların tüketiminde tasarruflu hareket etmek	B.3.1	Doğal kaynakları tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanır.
				B.3.2	Doğal kaynakların daha az ve verimli kullanımı için gerekli tespit ve planlama çalışmalarına katılır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Kalite yönetim sistemi dokümanlarına uygun çalışmak	C.1	İşe ait kalite gerekliliklerini uygulamak	C.1.1	İş emrinde yer alan talimatlara ve planlara göre kalite gerekliliklerini uygular.
				C.1.2	Elleçleme işlemlerinde talimatlarda belirtilen zaman, hız ve emniyet kalite gerekliliklerini uygular.
				C.1.3	Köprülü vinç, kaldırma ataşmanları ve ekipmanlarının kalite gerekliliklerine uygun çalışır.
		C.2	Yapılan çalışmaların kalitesini denetim altında tutmak	C.2.1	Elleçleme işlemlerinin kalitesini denetleme çalışmalarına katılır.
				C.2.2	Kaldırma ataşmanlarının ve ekipmanlarının monte edileceği yerin ve gerekli ekipmanların uygunluğunu denetler.
				C.2.3	Kaldırma ataşmanları ve ekipmanlarının kaldırma, taşıma, istifleme ve boşaltma işlemlerini test ederek kalite denetimi çalışmalarına katılır.
		C.3	Proseslerde saptanan hata ve arızaları engelleme çalışmalarına katılmak	C.3.1	Fiziki ve fonksiyonel kontroller ile elleçleme sırasında saptanan hata ve arızaları yetkili kişilere sürekli bildirir.
				C.3.2	Hata ve arızaları oluşturan nedenlerin belirlenmesine ve ortadan kaldırılmasına katkıda bulunur.
				C.3.3	Hata ve arıza gidermeyle ilgili basit işlem ve yöntemleri uygular.
				C.3.4	Yetkisi dahilinde olmayan veya gideremediği hata ve arızaları amirine bildirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	İş organizasyonu yapmak	D.1	Çalışma alanının özelliklerini belirlemek	D.1.1	Çalışmaların kesintisiz ve uygun şekilde sürdürülmesi için, elleçleme alanını inceler.
				D.1.2	Elleçleme alanının olumsuz özelliklerinin iyileştirilmesine katkıda bulunur.
				D.1.3	Vinç türü, kaldırma ataşmanları ve ekipmanlara göre düzeni sağlar.
				D.1.4	Kapsamı belirlenmiş elleçleme alanı ve güzergahına uygun çalışır.
		D.2	Gerekli makine, donanım ve malzemeyi çalışmaya hazırlamak	D.2.1	Yapılacak elleçleme ile ilgili iş emrine uygun olarak kullanılacak kaldırma ekipmanları ve yardımcı malzemeleri seçer ve hazırlar.
				D.2.2	Elleçleme için gerekli kaldırma ataşmanları, ekipmanları ve yardımcı malzemeleri çalışmaya hazır hale getirir.
				D.2.3	Elleçleme süresince kullanılacak kaldırma ataşmanları, ekipmanları ve yardımcı malzemelerin uygunluğunu İSG kapsamında kontrol eder.
		D.3	İş bitiminde donanım ve iş alanı temizliğini yapmak	D.3.1	Elleçleme alanı ve güzergâhının düzgün ve temiz tutar/olmasını sağlar.
				D.3.2	Düzenleme ve temizlik yaparken iş güvenliği şartlarını gözetir.
				D.3.3	Kullanılan kaldırma ataşmanları, ekipmanları ve yardımcı malzemeleri iş bitiminde temizleyerek ve kontrol ederek kaldırır.
				D.3.4	Kullandığı köprülü vinç, kaldırma ataşmanları ve ekipmanlarının periyodik bakımlarının yapılması için ilgili birimle koordineli çalışır.
				D.3.5	İş sağlığı ve güvenliğine zarar verebilecek maddelerin elleçlenmesi sırasında talimatlara uygun olarak çalışır ve belirlenmiş yerlere uygun bir şekilde depolar/istifler.
				D.3.6	Yapılan çalışma hakkında amirini ve ilgili operatörleri bilgilendirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Köprülü vinç kontrollerini yapmak (devamı var)	E.1	Fiziki kontrolleri yapmak	E.1.1	Vinç konstrüksiyonunda ve birleştirmelerinde gevşeme, çatlak ve deformasyon olup olmadığını kontrol eder.
				E.1.2	Kanca güvenlik mandalının ve halat bağlantılarının uygunluğunu kontrol eder.
				E.1.3	Kaldırma elemanlarının (tambur, makara, halat, sapan, kanca vs.) hasar, şekil bozukluğu ve yıpranmalarını kontrol eder.
				E.1.4	Tambura sarılı halatın sarım düzenini ve halat kılavuzunu kontrol eder.
				E.1.5	Ray üzerinde bulunan yağ, toz ve kirlerin temizliğini yapar.
				E.1.6	Vinç tekerlerinin ray ile temasını kontrol eder.
				E.1.7	Kaldırma elemanlarında (tambur, makara, halat, kanca vs.) tespit ettiği uygunsuzlukları giderir ya da amirine bildirir.
				E.1.8	Kabinli modellerde kabinin temizliğini yapar ve oturma düzeneğini kontrol eder.
		E.2	Fonksiyonel kontrolleri yapmak (devamı var)	E.2.1	Vinç enerji beslemesi ve kablo kontrollerini yapar.
				E.2.2	Acil durum butonunun çalışıp çalışmadığını kontrol eder.
				E.2.3	Kumanda ünitesi üzerindeki fonksiyonel tuşların ya da kumanda levyelerinin (joystick) çalışıp çalışmadığını kontrol eder.
				E.2.4	Sesli ve görsel uyarı ikaz işaretlerini kontrol eder.
				E.2.5	İşaretçi ile iletişim kuracağı araçların çalışırılığını kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Köprülü vinç kontrollerini yapmak (devamı var)	E.2	Fonksiyonel kontrolleri yapmak	E.2.6	Hareket ve kaldırma fren tertibatlarını kontrol eder.
				E.2.7	Vinci limitleri içerisinde hareket ettirerek hareket sınırlayıcılarını (limit switchlerini) kontrol eder.
				E.2.8	Diğer kaldırma ataşmanlarının (polip kepçe, kısıkaç vs.) kollarının çalışma durumunu kontrol eder.
				E.2.9	Aşırı yük sınırlayıcılarını (switch) kontrol eder.
				E.2.10	Çift vinç arabası (kedi) ile yük kaldırma taşıma işlemlerinde arabaların kaldırma ve taşıma senkronlarını kontrol eder.
				E.2.11	Çift vinç ile yük kaldırma taşıma işlemlerinde diğer operatör ile senkronize olarak hareket eder.
				E.2.12	Kontrollerde ortaya çıkan sorunlardan yetkisi dahilindekileri giderir; yetkisi dışındakileri ilgililere haber verir.
		E.3	Bakım işlemlerini yapmak (devamı var)	E.3.1	Kaldırma ataşmanları (kanca, manyetik tutucu, kısıkaç, polip kepçe, travers, kavrayıcı vs.), halat ve bağlantılarının günlük kontrollerini yapar.
				E.3.2	Halat ve rulmanları periyodik olarak yağlar.
				E.3.3	Vinç çalışırken ortaya çıkan aşırı veya anormal ses durumuna göre muhtemel arıza bölgelerini kontrol ederek ilgililere haber verir.
				E.3.4	Arıza tespit çalışmalarına katılır.
				E.3.5	Redüktörlerin yağ seviyesini kontrol ederek eksikse tamamlar.
				E.3.6	Redüktörlerin yağ kaçağını kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Köprülü vinç kontrollerini yapmak	E.3	Bakım işlemlerini yapmak	E.3.7	Vinç katalogundaki talimatlara göre yağlama bölgelerini periyodik olarak yağlar.
				E.3.8	Yapılan bakım ve yağlama faaliyetlerini vinç bakım kartına işler.
				E.3.9	Mevzuata uygun periyodik muayene ve kontrol takvimini takip eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Kaldırma taşıma hazırlık işlemlerini yapmak (devamı var)	F.1	Elleçleme sahasını kontrol etmek	F.1.1	Amirinden iş emri ya da çalışma programını alır.
				F.1.2	Belirlenmiş olan elleçleme sahasında emniyetli rotayı tespit eder.
				F.1.3	Elleçleme sahasının ve güzergahının aydınlatma durumunu kontrol ederek aksaklıkları ilgililere bildirir.
				F.1.4	Elleçleme sahasının engel, yükselti, eğim ve kaygan zemin durumlarını kontrol eder.
				F.1.5	Taşıma, yükleme ve istiflemeye engel olabilecek malzemeler varsa sahayı boşaltır/boşaltılmasını sağlar ya da uygun şekilde depolar/depolanmasını sağlar.
				F.1.6	Elleçleme sahasında bulunan personeli boşaltır.
				F.1.7	Yükleme ve istiflemede kayma ya da düşmeyi önleyeceği yardımcı ekipmanlar ya da malzemeleri hazırlar/hazır olup olmadığını kontrol eder.
				F.1.8	Motorlu araçlar, platformlar, vagonetler vb. taşıma araçlarına yükleme veya boşaltma yapılması gerektiğinde araçlarda personel olmamasını sağlar.
		F.2	Yük hazırlığını yapmak	F.2.1	Yükün özelliği ve ağırlığı ile ilgili bilgilerin yer aldığı malzeme bilgi formunu inceler veya ilgili kişiden bilgi alır.
				F.2.2	Yük ağırlığı ile vinç taşıma kapasitesini karşılaştırarak ağırlık kontrolü yapar.
				F.2.3	Yük ambalajı, ebatı ve uzunluğunu inceler.
				F.2.4	Yükün taşınması için kullanılacak olan kaldırma ataşmanını (kanca, manyetik tutucu, kışkaç, polip kepçe, travers, kavrayıcı vs.) belirler.
				F.2.5	Yükün ağırlık merkezini ve kaldırma noktalarını tespit eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Kaldırma taşıma hazırlık işlemlerini yapmak (devamı var)	F.3	Vinci konumlandırmak	F.3.1	İşaretçi varsa, görüş alanında veya iletişim mesafesinde olmasını sağlar.
				F.3.2	Vinci, yükün üzerine talimatlara uygun şekilde ve hızda (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) getirir.
				F.3.3	Kancayı, sapanlama mesafesine uygun hızda (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) indirir.
				F.3.4	Diğer kaldırma ataşmanlarını (manyetik tutucu, kıskaç, polip kepçe, travers, kavrayıcı, vs.) yük kaldırma noktalarına ya da ağırlık merkezine uygun hızda (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) konumlandırır.
		F.4	Yükü sapanlamak	F.4.1	Gıda, ilaç endüstrisi gibi hijyenik önem taşıyan işyerlerindeki elleçleme işlemlerinde kaldırma ekipmanlarının hijyenik kurallara uygun olmasını sağlar.
				F.4.2	Tehlikeli madde ve kimyasalların elleçleme işlemlerinde, uygun kaldırma ekipmanları kullanır.
				F.4.3	Kullanacağı kaldırma ekipmanlarına (halatlar, sapanlar, zincirler, karabinalar, aybolt, radansa vs.) yük ağırlığına göre (varsa sapanıcı) karar verir.
				F.4.4	Uzun yüklerin kaldırılmasında yükün paralel kaldırılmasını sağlayacak yardımcı kaldırma ataşmanlarını (varsa sapanıcı) belirler.
				F.4.5	Renklerine göre etiketlenmiş sapanlardan yük ağırlığına göre uygun sapan seçimini (varsa sapanıcı) yapar.
				F.4.6	Keskin kenarlı yüklerde yük köşelerine özel tedbir (varsa sapanıcı) alır.
				F.4.7	Yüke göre sapanlama metoduna (varsa sapanıcı) karar verir.
				F.4.8	Sapanlama yaparken sapanların yük ile yaptıkları kaldırma açısını talimat/tablolara göre (varsa sapanıcı) belirler.
				F.4.9	Yükü belirlediği sapan, metod ve kaldırma açısına göre (varsa sapanıcı) sapanlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Kaldırma ve taşıma işlemleri yapmak (devamı var)	G.1	Yükü kaldırmak (Vira)	G.1.1	Sapanlamanın doğru olduğuna karar verdikten sonra (veya sapanıcıdan onay aldıktan sonra) vinci çalıştırır.
				G.1.2	Kaldırma ataşman çeşidine göre ataşman kolları, kısaçları ile yükü kavrar/manyetizmayı aktif hale getirir.
				G.1.3	Yükü ön kaldırma yüksekliğine kaldırarak fren sistemini ve yük bağlantılarını kontrol eder.
				G.1.4	Tehlikeli madde ve kimyasalların (özellikle sıvı halde) kaldırma işlemlerinde salınma dikkat eder.
				G.1.5	Çift vinç ile yük kaldırma işlemlerinde diğer operatör ile senkronize olarak hareket eder.
				G.1.6	Ön kaldırmanın emniyetli olduğuna karar verdikten sonra (varsa işaretçi/sapanıcı onayı) yükü taşıma yüksekliğine kaldırır.
		G.2	Yükü taşımak (devamı var)	G.2.1	Vinci, elleçme sahasında (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) hareket ettirir.
				G.2.2	Çift vinç ile yük taşıma işlemlerinde diğer operatör ile senkronize olarak hareket eder.
				G.2.3	Elleçme sahasında engel varsa yükü, engel üzerinde uygun ve emniyetli yüksekliğe kaldırır.
				G.2.4	Vinçle birlikte yükü, emniyetli bir şekilde görüş alanında (varsa sapanıcı/işaretçi) takip eder.
				G.2.5	Talimatlarda belirtilen taşıma hız sınırlarına dikkat eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Kaldırma ve taşıma işlemleri yapmak	G.2	Yükü taşımak	G.2.6	Tehlikeli madde ve kimyasalların özellikle sıvı halde taşıma işlemlerinde salınım oluşmaması için vinç hızını sürekli kontrol altında tutar.
				G.2.7	Acil durumlara ilişkin olarak diğer personelin uyarı işaret ve ikazlarına uyar.
				G.2.8	Yükü döndürülerek taşıma işleminde (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) yükün emniyetli konumlanmasına, diğer personel üzerinden geçirilmemesine dikkat eder.
				G.2.9	Taşıma işleminde elleçleme sahasını, yükü, kaldırma ekipmanlarını gözle takip eder.
				G.2.10	Yükü dengede taşımaya azami dikkat eder.
				G.2.11	Yükü indirme/boşaltma sahasına emniyetli bir şekilde (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) taşır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
H	Boşaltma/indirme işlemlerini yapmak	H.1	Boşaltma işlemini yapmak	H.1.1	Boşaltma sahasının emniyetli ve uygun olup olmadığına dikkat eder.
				H.1.2	Yükü boşaltma alanına uygun bir şekilde (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) konumlandırır.
				H.1.3	Yükü emniyetli bir şekilde boşaltma yüksekliğine (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) indirir.
				H.1.4	Özellikle sıvı haldeki tehlikeli madde ve kimyasalların boşaltma işlemlerinde salınımına ve boşaltma hızına dikkat eder.
				H.1.5	Yükü boşaltma alanına uygun şekilde ve hızda (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) boşaltır.
		H.2	İndirme/İstifleme işlemlerini yapmak (Mayna)	H.2.1	İndirme sahasının emniyetli ve uygun olup olmadığına dikkat eder.
				H.2.2	Yükü indirme alanına uygun bir şekilde (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) konumlandırır.
				H.2.3	Çift vinç ile yük indirme/istifleme işlemlerinde diğer operatör ile senkronize olarak hareket eder.
				H.2.4	İndirme ve istifleme alanına kayma ya da düşmeyi önleyeceği yardımcı ekipmanlar ya da malzemeleri uygun bir şekilde (varsa sapancı/işaretçi) yerleştirir.
				H.2.5	Yükü emniyetli bir şekilde indirme/istifleme yüksekliğine (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) indirir.
				H.2.6	Yükü indirme/istifleme alanına uygun şekilde ve hızda (varsa işaretçinin verdiği komut ve işaretlere göre) indirir/istifler.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
I	Mesleki gelişime faaliyetlerine katılmak	I.1	Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	G.1.1	Mesleki ve kişisel gelişim için gerekli araştırma faaliyetlerini gerçekleştirir.
				G.1.2	Mesleği ile ilgili yeni teknolojileri, yöntemleri ve gelişmeleri takip eder.
				G.1.3	Bilgi ve deneyimlerini birlikte çalıştığı kişilere aktarır.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Anahtar takımları
2. Bağlantı elemanları
3. Bakım kartları
4. Boyutsal ölçü aletleri
5. Gres pompası
6. Gres yağı
7. İlk yardım çantası
8. Kaldırma ataşmanları (Manyetik tutucu, kanca, kısıkaç, polip kepe, travers, kavrayıcı vs.)
9. Kaldırma ekipmanları (Halatlar, sapanlar, zinciler, karabinalar, aybolt, radansa, mapa vs.)
10. Kişisel Koruyucu Donanımlar (Baret, iş elbisesi, eldiven, çelik burunlu ayakkabı, toz maskesi, fosforlu yelek vb.)
11. Palet ve takozlar
12. Telsiz-Telefon
13. Temizlik malzemeleri
14. Yağdanlık
15. Yangın söndürme ekipmanları

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Acil durum bilgisi
2. Ağırlık merkezi hesaplama bilgi ve becerisi
3. Alarm ve tehlike işaretleri bilgisi
4. Basit ilk yardım bilgisi
5. Çevre koruma uygulamaları bilgisi
6. Depolarda malzemelerin konumlandırma sistemleri ve istifleme bilgisi
7. El aletlerini kullanma bilgi ve becerisi
8. El göz koordinasyonu becerisi
9. Elleçleme, taşıma ve sabitleme donanımları kullanım bilgi ve becerisi
10. Geri dönüşümlü atık bilgisi
11. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi
12. İşyeri çalışma prosedürleri bilgisi
13. Kayıt tutma ve raporlama becerisi
14. Kullanılan malzeme ve ürünlerin genel özellikleri bilgisi
15. Mesleki terim bilgisi
16. Meslekle ilgili mevzuat bilgisi
17. Periyodik bakım prosedürleri bilgisi
18. Rota belirleme yöntemleri bilgisi
19. Sözlü ve yazılı iletişim yeteneği
20. Taşıma alanında kontrol edilmesi gereken faktörler bilgisi
21. Taşıma donanımını hazırlama bilgisi
22. Taşıma donanımlarının limit ve kapasiteleri bilgisi
23. Taşıma hareketleri bilgisi ve becerisi

24. Tehlikeli atık bilgisi
25. Telsiz telefon kullanım bilgisi
26. Temel çalışma mevzuatı bilgisi
27. Temel elektrik bilgisi
28. Temel işyeri düzenleme bilgisi
29. Temel kalite güvence sistemleri bilgisi
30. Temel ölçme kontrol bilgisi
31. Yangına müdahale tekniklerini ve yangın söndürücülerini kullanma bilgisi
32. Yük çeşitleri ve bunların hareket özellikleri bilgisi
33. Yük hazırlama yöntemleri bilgisi
34. Yükleme sırasında kullanılacak yardımcı aparatlar bilgisi
35. Yüklemeye yardımcı aparatları kullanma becerisi
36. Yükün türüne göre kullanılması gereken donanım bilgisi
37. Zamanı iyi kullanma becerisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Acil ve stresli durumlarda soğukkanlı olmak
2. Astlarının iş disiplinini sağlamak
3. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dahilinde karar vermek
4. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
5. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek
6. Dikkatli ve titiz olmak
7. Doğal kaynak kullanımı ve geri kazanım konusunda duyarlı olmak
8. Görevi ile ilgili yenilikleri takip etmek
9. İşyeri hiyerarşi ilişkisine saygı göstermek
10. İşyerine ait araç, gereç ve ekipmanın kullanımına özen göstermek
11. Mesleki gelişim için araştırmaya açık olmak
12. Olumsuz çevresel etkileri belirlemek
13. Sistem ve sahalarda risk ve tehlike analizi çalışmalarına katkıda bulunmak
14. Sorumluluklarını bilmek ve yerine getirmek
15. Süreç kalitesine özen göstermek
16. Talimat ve kılavuzlara harfiyen uymak
17. Taşıma ve kaldırma donanımını doğru şekilde kullanmak
18. Tehlike durumlarında ilgilileri bilgilendirmek
19. Temizlik, düzen ve işyeri tertibine özen göstermek
20. Vardiya değişimlerinde etkili, açık ve doğru şekilde bilgi paylaşmak
21. Yetkisi dahilinde olmayan kusurlar hakkında ilgilileri bilgilendirmek

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Köprülü Vinç Operatörü (Seviye 3) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler Mesleki Yeterlilik Kurumu Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.

Not: Bu kısım Resmi Gazete’de yayımlanmayacaktır. Sadece MYK web sitesinde yer alacaktır.

Ek: Meslek Standardı Hazırlama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlayan Kuruluşun Meslek Standardı Ekibi

Ali Cengiz GÜL – Genel Başkan Yardımcısı, HAK-İŞ – Genel Başkan, ÇELİK-İŞ

Recep AKYEL – Genel Eğitim Sekreteri, ÇELİK-İŞ

Ulvi ÜNGÖREN – Karabük Şube Başkanı, ÇELİK-İŞ

Şahin SERİM - Mesleki Eğitim Uzmanı, HAK-İŞ

Rıdvan GÜNAY – Uzman, HAK-İŞ

2. Teknik Çalışma Grubu Üyeleri

2.1. Meslek Standartları Hazırlama Grubu Üyeleri

Mehmet PANCAR – Teknik Öğretmen Payas Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi / HATAY

Mehmet POLAT – Teknik Öğretmen, Payas Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi / HATAY

Erhan AKI – Uzman Teknik Öğretmen Payas Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi / HATAY

Adem SOYSAL – Teknik Öğretmen, Payas Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi / HATAY

2.2. Meslek Standardının Hazırlanmasına Katkıda Bulunanlar

3. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar

Adana Sanayi Odası

Ankara Sanayi Odası

Ankara Ticaret Odası

Birleşik Metal İşçileri Sendikası

BMC Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Boğaziçi Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü

Bornova Oto Tamircileri ve Sanatkârları Odası Ar-Ge Eğitim ve Teknoloji Merkezi

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası

Çukurova Üniversitesi Otomotiv Mühendisliği Bölümü

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Ege Bölgesi Sanayi Odası

Ereğli Demir Çelik Fabrikaları T.A.Ş.

ERMAK Vinç SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi

Gazi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi

Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Metal Bölümü

Hacettepe Üniversitesi Mühendislik Fakültesi

Hidromek A.Ş.

İnşaat Endüstrisi İşveren Sendikası
İskenderun Demir Çelik A.Ş.
İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri
İstanbul Sanayi Odası
İstanbul Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü
İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya-Metalürji Fakültesi
İstanbul Ticaret Odası
İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi
Karabük Üniversitesi T. E. F. Metal Eğitimi Bölümü
Karadeniz Teknik Üniversitesi Metalürji ve Malzeme Mühendisliği Bölümü
Kocaeli Sanayi Odası
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi
Makkon Mühendislik Makine SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi
ODTÜ Endüstri Mühendisliği Bölümü
ODTÜ Metalürji ve Malzeme Mühendisliği Bölümü
Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası
Sakarya Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Metal Eğitimi Bölümü
T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
T.C. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
T.C. MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
T.C. MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
T.C. MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü
T.C. Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı
T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu
Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası
TMMOB Metalürji Mühendisleri Odası
Türk Metal Sendikası
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Türk Standardları Enstitüsü
Türkiye Alüminyum Sanayicileri Derneği
Türkiye Demir Çelik Üreticileri Derneği
Türkiye Döküm Sanayicileri Derneği
Türkiye Elektrikli Vinç İmalatçıları Derneği
Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu
Türkiye İhracatçılar Meclisi
Türkiye İş Kurumu İş ve Meslek Danışmanlığı İdaresi Başkanlığı
Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
Türkiye Liman işletmecileri Derneği (TÜRKLİM)
Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
Vinkon Müh. Vinç Konstrüksiyon San. ve Tic. Ltd. Şti
Yıldız Teknik Üniversitesi Kimya-Metalürji Fakültesi
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

4. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Prof. Dr. Süleyman TEKELİ ,	Başkan (Yükseköğretim Kurulu)
Şeref ÜNVER ,	Başkan Vekili (Milli Eğitim Bakanlığı)
Yunus KISA ,	Üye (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)
Dr. Mete CANKAYA ,	Üye (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)
Muhsin ŞAŞMAZ ,	Üye (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı)
Çağatay KESTİR ,	Üye (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)
Serpil ÇİMEN ,	Üye (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği)
Ahmet YARDIMCI ,	Üye (Türkiye Esnaf ve Sanâtkarları Konfederasyonu)
Ahmet Turan ALNIAÇIK ,	Üye (Türkiye İhracatçılar Meclisi)
Miray VURMAY ,	Üye (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Şahin SERİM ,	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Dr. Aykut ENGİN ,	Üye (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Hacı Ali EROĞLU ,	Üye (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Firuzan SİLAHŞÖR ,	Başkan Yrd.V. (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Fatma GÖKMEN , Genel Müdürlüğü)	Sektör Komitesi Temsilcisi (Engelli ve Yaşlı Hizmetleri

5. MYK Yönetim Kurulu

Bayram AKBAŞ ,	Başkan (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi)
Doç. Dr. Ömer AÇIKGÖZ ,	Başkan Vekili (Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi)
Prof. Dr. Mahmut ÖZER ,	Üye (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Temsilcisi)
Bendevisi PALANDÖKEN , Temsilcisi)	Üye (Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları
Dr. Osman YILDIZ ,	Üye (İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi)
Mustafa DEMİR ,	Üye (İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi)

